

EDDRA

a kábítószer-kereslet csökkentését célzó intézkedések információs rendszere

Prevenációs programok tervezése és értékelése
Nemzeti Drog Fókuszpont
Budapest, 2013. március 19.

Drog, Adat, Döntés

Mi az EDDRA?

(Exchange on Drug Demand Reduction Action)

Az Európai Unió tagállamaiban működő, a kábítószer-kereslet csökkentését célzó, **értékelt** programok **online, ingyenes, kereshető adatbázisa.**

Jelenleg több, mint 500 programot tartalmaz.

Szakterületek szerint:

- Prevenció (274)
- Kezelés (93)
- Társadalmi reintegráció (46)
- Ártalomcsökkentés (58)
- Büntető igazságszolgáltatás (33)

Az EDDRA célja:

- bizonyítékokat gyűjteni a különböző programok hatásosságára vonatkozóan
- az értékelésből származó eredményeket összehasonlítani a legfrissebb kutatások eredményeivel
- információt szolgáltatni a döntéshozóknak és szakembereknek az európai kábítószer-kereslet csökkentését célzó tevékenységekről
- megismertetni és kihangsúlyozni az értékelés szerepét

bővíteni a bizonyítékon alapuló prevenció európai eszköztárát

Best practice portal

Prevention

- Available evidence
- Prevention standards and guidelines

Treatment

- Available evidence
- Treatment standards and guidelines

Harm reduction

- Available evidence
- Harm reduction standards and guidelines

Social reintegration

- Available evidence

General best practice tools and resources

- Standards and guidelines
- Exchange on Drug Demand Reduction Action (EDDRA)
- Evaluation Instruments Bank (EIB)
- Glossary of best practice terms

Related links

- EDDRA quality levels
- EDDRA

Examples of evaluated practices: EDDRA

Welcome to the Exchange on Drug Demand Reduction Action (EDDRA), which provides details on a wide range of evaluated prevention, treatment and harm reduction interventions, as well as interventions within the criminal justice system. [More about EDDRA...](#)

Find projects by characteristics

By type of intervention

Prevention

environmental strategy, universal, selective, indicated

Treatment

drug free treatment, pharmacologically assisted treatment, withdrawal treatment

Social reintegration

education, employment, housing

Harm reduction

reduction of overdoses, prevention of infectious diseases, drug consumption rooms

Interventions in the criminal justice system

assistance to drug users in prison, alternatives to prison

Other criteria

By target group (universal)

general population, children/young people, adults, family/parents

By type of approaches

offenders, ethnic, family/first childhood, gender, telephone help-line, mass media campaign, peer, community involvement, training for professionals, networking, self help

By type of evaluation

process evaluation, outcome evaluation

Substance-specific interventions

Some interventions are targeted at a specific substance (in contrast to the majority of projects which cover a range of substances). Click on a substance to see the associated projects.

alcohol, tobacco, cannabis, cocaine and derivatives, opiates, ecstasy

Search the database

Help with this

Find projects by country

- Belgium
- Bulgaria
- Czech Republic
- Denmark
- Germany
- Estonia
- Greece
- Spain
- France
- Ireland
- Italy
- Cyprus
- Latvia
- Lithuania
- Luxembourg
- Hungary
- Malta
- Netherlands
- Austria
- Poland
- Portugal
- Romania
- Slovenia
- Slovakia
- Finland
- Sweden
- United Kingdom
- Norway

Keresési szempontok az EDDRA-ban

- **Prevenció típusa** (környezeti stratégiák, általános ~, célzott ~, javallott ~)
- **Alkalmazott megközelítés** (pl. telefonos, self-help , médiakampány, kortársképzés, szakemberek képzése stb.)
- **Célpopuláció** (teljes populáció; felnőttek; gyermekek/fiatalok; család/szülők)
- **Szintér** (család, iskola, közösség)
- **Ország**
- **Szertípus** (kábitószeres mellett alkohol és dohány is)
- **Értékelés típusa** (eredmény~, folyamat~)
- **Értékelés minősége** (I.,II., III. minőségi szintek)

Minőségi szintek az EDDRA-ban

- értékelt programok osztályozása az értékelés minősége szerint
- **I. szintű programok** kritériumai:
 - a programot értékelték
 - az elméleti háttér (feltevések) világosan kapcsolódnak a program célkitűzéseikhez
 - egyértelmű értékelési indikátorok, melyek kapcsolódnak a célokhoz és a kiindulási helyzethez
 - az értékelésnél alkalmazott kutatási elrendezés egyértelmű leírása
 - legalább egy éve működő program
- **II. szintű** („ígéretes”) és **III. szintű** („magas szintű”) beavatkozások: pontrendszer alapján

Minőségi szintek az EDDRA-ban II.

**Összesen: maximum 39 pont, 3 dimenzió mentén:
logikai modell/ értékelés/ egyéb tényezők**

Logikai modell: maximum 13 pont

- specifikus célok megléte, melyek kapcsolódnak a kiindulási helyzethez
- specifikus célokhoz kapcsolódó indikátorok
- az indikátorok leszűkítik a célokat egy, vagy több, mennyiségileg meghatározható dimenzióra
- az eredményértékelés eredményei hozzáférhetők
- a bemutatott eredmények kapcsolódnak a kiindulási helyzethez
- a munkahipotézis kapcsolódik a kiindulási helyzethez
- a munkahipotézis bizonyítékon alapul
- a munkahipotézis kapcsolódik a specifikus célokhoz és az indikátorokhoz
- a beavatkozás tartalma összhangban van a célkitűzésekkel ,
és a munkahipotézissel

Minőségi szintek az EDDRA-ban III.

Értékelés: maximum 18 pont

- Folyamatértékelés: max. 2 pont
- Eredményértékelés: max. 16 pont
- követéses vizsgálat (2); pre- és poszt-teszt vizsgálat kontrollcsoport nélkül (4)/ kontrollcsoporttal (8/12); randomizált kontrollcsoportos vizsgálat (12)
- adatgyűjtési eszköz: validált (4) / validált eszközön alapuló, de módosított eszköz (2)

Egyéb szempontok: maximum 8 pont

Együttműködés más programokkal; új (validált) adatgyűjtési eszközöket használnak az értékeléshez; az adatgyűjtési eszközök és a beavatkozás kézikönyve hozzáférhető

Példa I. szintű beavatkozásra

Sorstárs támogatás alacsony szoc.ökon.st. környéken élő szülőknek a fiatalkori drogproblémák megelőzésére (Hollandia)

1) Áttekintés

„A projekt szülői sorstárs csoportok létrehozását segíti elő, ahol megbeszélhetik a szerhasználathoz kapcsolódó szülői nehézségeket.”

- + típus (*prevenció, szelektív*), helyszín (*család, közösség*)
célcsoport (*család, szülők*), éves lefedettség (106), anyagok (*dohány, kannabisz, alkohol, kokain, stb.*)
- + általános cél (*olyan összejövetelek támogatása, ahol a szülők megbeszélhetik a szerhasználattal kapcsolatos nevelési nehézségeket*)
- + rövid összefoglalás a kiindulási helyzetről, és hogy mit csináltak a program keretében, mit értek el

Példa I. szintű beavatkozásra

2) Kontextus és elméleti megközelítés

- kiindulási helyzet

korábbi tapasztalatok azt mutatták, hogy a középosztálybeli szülők részt vesznek a foglalkozásaikon, de a hátrányos helyzetű szülők nem,

beindítottak alacsony küszöbű programot aktív szülők lakásában,

szülőknek tartott kurzusok története röviden

- alapvető elméleti megközelítés

elfogadást és a meggyőzést legjobban a bizalommal teli informális környezet segíti, hasonló tapasztalatokkal rendelkezőktől.

A projekt tapasztalataiból kézikönyvet készítenek, a hasonló otthoni rendezvények szervezéséhez szükséges eszközökről, stratégiákról.

Példa I. szintű beavatkozásra

3) Célok és indikátorok

- Folyamatértékelés

Működési célok:

Meghatározni a résztvevők számát.

Stratégiát írni nehezen elérhető szülők bevonására és otthoni beszélgetések szervezéséhez,

Meghatározni a megvalósítás során fellépő kockázatot ill. segítséget jelentő faktorokat

Folyamatindikátorok:

- Stratégia publikálása
- Kockázatot ill. Segítséget jelentő tényezők

Felhasznált eszközök

saját készítésű (program specifikus eszköz)

Példa I. szintű beavatkozásra

3) Célok és indikátorok

- Eredményértékelés

Értékelés módszere:

pre-poszt módszer, kontroll csoport nélkül

(naturalisztikus)

Specifikus cél 1:

- meghatározni a változást az ismeretekben és az információkeresésben a szerhasználattal és szerencsejátékkal kapcsolatban és a szülői készségek fejlődésében (önbevallásos)

Eredményindikátor 1:

- drogokkal kapcsolatos tudás, drogokkal kapcsolatos ismeretek keresésének gyakorisága, a drogokhoz kapcsolódó szülői készségek szubjektív értéke

Példa I. szintű beavatkozásra

4) Végrehajtott tevékenységek, nyújtott szolgáltatások

- tanácsadás, támogatás
- szóróanyag
- közösségi munka
- képzés (készségek és képesség javítása, stb)
- információnyújtás
- alacsonyküszöbű beavatkozás
- szülői találkozók
- tanácsadás sorstárs-csoportban

Példa I. szintű beavatkozásra

5) Eredmények

Folyamatértékelés

A szülők bevonása kulcsembereken keresztül zajlott, az első fázisban 106, a második fázisban 71 szülőt vontak be, tesztelték a szerekekkel kapcsolatos tudást. Kiadták a kézikönyvet, a benne lévő eszközök és stratégiák megvalósítását más szervezetek felügyelik majd. Segítő tényezők: megfelelő előkészítés, kapcsolat további hasznos szervezetekkel, a különböző célcsoportok ismerete, módszeres munka. Hátráltató tényezők: helyettesítő trénerok/résztvevők hiánya, a szervezeteken belül az otthoni beszélgetések fenntartásának hiánya.

Eredményértékelés

Kezdő felmérés eredményeit a otthoni beszélgetéseken megvitatták, ezután leírták a különböző, csoportokon alkalmazott technikákat, leírták az elvégzett pre-poszt tesztek megbízhatóságával kapcsolatos problémákat, és hogy mind a három indikátor az elvárt irányba változott, résztvevők nagyon elégedettek voltak, és elmondták, hogy nem mentek volna el ilyenre, ha formális keretek között zajlik.

Példa I. szintű beavatkozásra

6) Kapcsolat

- név
- cím
- elérhetőségek
- partner intézmények

Hazai példa?

- Jelenleg egyetlen magyar program szerepel az EDDRA-ban: Kék Pont (I. szintű)
- **Miért éri meg bekerülni (és értékelni a programot)?**
- a program hitelességét növeli – az eredményértékelés mérhetővé teszi a program hatásosságát és azt, hogy az elért eredmények mennyiben tulajdoníthatók a beavatkozásnak
- segíthet támogatókat szerezni
- a program könnyebben folytatható/megismételhető
- a program minősége javulhat
- erőforrások hatékonyabb felhasználása
- hozzájárulás a tudományos bizonyítékon alapuló prevencióhoz

„Magyar programot az „EDDRA-ba” kezdeményezés

Köszönöm a figyelmet!

Port Ágnes
port.agnes@oek.antsz.hu

Csák Róbert
csak.robert@oek.antsz.hu